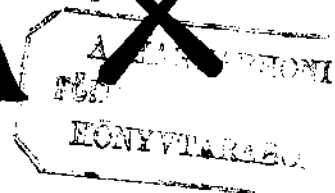

A BÁNYA

BÁNYÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS PÉNZÜGYI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Dalszínház-u. 8. (Az Operával szemben) Telefon 23-33. Előfizetési árak: Egész évre 10.— K Fél-évre 5.— K Egyes szám ára 30 fillér	Főszerkesztő Vécsey István Társzerkesztő Dr. Makai Aladár Felelős szerkesztő Apsay V. János	Hirdetési feltételek:	
	Megjelenik minden vasárnap	Minden szó 4 fillér Kővér betűvel 8 " Egész oldal, 1-szeri közlés 80 kor. Fél oldal 1-szeri közlés 40 "	

A bányászati autonomia.

Irta: **Oczvirk Nándor főmérnök.**

Aki csak futólag is lapozgat a bányászati össz-foglalkozáskör történetében, csakhamar észreveszi azt a szívós, megalkuvást nem ismerő, kitartó küzdelmet, melylyel a bányászok a szívükhöz, lelkükhöz nőtt intézményeket, hagyományokat, szokásokat, szervezeteket védelmezték. Ennek a tiszteletreméltó állhatatosságnak köszönheti a bányászat mindenhol azokat a sajátos önrendelkezési vívmányokat, a társadalmi szervezethegnek különálló jellegét az önálló jogkör elismerését.

A régi bányászoknak ez a figyelemre méltó őrtállása tisztán csak a bányászatnak, mint a mindenkori társadalmi munka első és legjelentősebb ágának érdekében folyt. Az a szigeteltség, melyre őseink sajátos foglalkozásuk körében törekedtek, magában a munkának természetes szükségleteiben, irányában leli magyarázatát. A különválásnak tehát megvan a maga nemzetgazdasági, társadalmi és jogi indokolása. Ez a megkülönböztető szervezetheg tehát nem klikkszerű jelleget ölt, hanem a bányászati munka lényegesen eltérő és semmi más foglalkozással össze nem hasonlítható sajátos természetéből alakult ki.

Amint a bányászati munkairányzat a növekedő polgári tevékenység nyomán tért foglalt és fejlődött, észrevehető módon irányult a közérdeklődés feléje. De ez az érdeklődés nem a rokonszenv, az emberieség megnyilatkozó érzéséből fakadt, hanem az a jelentőség okozta, mely a bányászati munka tárgyait a közvagyonosodás tekintetében mindenkor megillette.

A gazdasági kényszerhelyzet, a fejedelmek és gazdagok kincsszomja, a hódító hadjáratokhoz felengedhetetlenül szükséges ásványkincsek előteremtése, szóval mindig a társadalmak és államok gazdasági megszorultsága nyitotta ama forrásokat, melyekből a bányászati jogkör és önálló intézményei táplálóztak.

Akár béke honolt, akár háboru dult legyen valamely állam határai között, az anyagi érdekelttség leg-

erősebb szálai mindig a bányászatához vezettek. Mihelyt megapadtak a bányászati munka forrásai, az államhatalom és a társadalmi gazdaság eme megcsappant tevékenységtől mindenha érzékeny és pótolhatatlan kárt szenvedtek s mindenkor ráeszméltek a bányászati munkatér óriási jelentőségére.

Igy jutott a bányászat ahhoz a vállveregető jóindulathoz, mely a kapzsi kincsgyűjtés és a kincstári pénzszekrények halasztást nem tűrő igényei folytán két kézzel nyujtotta ama előnyöket, azokat a segítő eszközöket, melyekből lassan, lépésről-lépésre őseink kiépítették a bányászati társadalom önrendelkezési jogkörét.

Szívós, ernyedetlen küzdelem a jogigény minden tapalatnyi területeért! Ez jellemzi őseinket s intő jel nemcsak a magyar bányászoknak, hanem a társadalomnak is, hogy hű sáfárjai legyünk a kiküzdött vívmányoknak s a magyar bányászat intézményszerű különállását továbbfejlesszük.

Azok a jelenségek, melyek a bányászati tevékenységet a multakban annyiszor megbénították, ma sokszorosan lépnek fel a hazai bányászat terén és csak akkor van remény arra, hogy a magyar bányászat jogos érdekkörében védelmet, a fejlesztésre jóakaratot és hatásos közreműködést talál, ha maga az intéző gazdasági körök, az érdekelt magyar társadalom vállvetve sietnek a honi bányászat segítségére.

A magyar bányászat jogi és társadalmi szervezetlensége, a munkakörnek védtelensége a nemzeti magyar törvényen alapuló oltalom hiányában, mindenekelőtt azt fogja eredményezni, hogy bányászatunk nélkülözvén küzdelmének hathatós támasztékait, gazdasági fejlődésének önálló indítékait, lassan-lassan megalkuszik a való viszonyokkal. Mindinkább belesodródik élet- és jogszükségleteinek ártó idegen közzgazdasági áramlatokba. Szokásjoggá csontosodhatnak a reánk alkalmazott vagy erőszakolt szervezetalkotások, intézmények, jogelvek.

A magyar bányászoknak, a bányavállalatoknak, az államnak, a magyar társadalomnak, a nemzeti vagyó-

nosodás jól felfogott érdekében soha sem szabadna megengedniök, hogy munkálkodásunk köre általánosító gazdasági, jogi és társadalmi irányzatoknak váljék áldozatává, destruktív célszavaknak váljék tárgyává, mert ha ezek a tendenciák a szünetelő jogfejlődésre támaszkodva hatalmukba kerítik autonóm állásunkat, akkor ennek a veszedelemnek keserű piluláit a magyar közgazdaság fogja megérezni.

Ki tagadná vajjon, hogy a bányászati munkatér sokszorosán magában foglalja azokat a jellemző vonásokat, melyek az autonóm szabad mozgást szükségessé teszik?

A munkatér rejtettsége, fokozott veszélyessége, a munkafolyamat semmi más foglalkozással össze nem egyeztethető viszonyai, az önálló ismeretképzés, mely rokonirányzatok hiányában nélkülözi az összehasonlítás lehetőségét, a munka, a személy és vagyon őrzésére irányuló külön rendszert, a munkaszervezés önálló rendszere, mind külön jogkört tételez fel és kíván meg. Ezek mind oly nevezetes motívumok, hogy ennél nyomósabb érvekkel egyetlen egy munkakör önrendelkezését sem lehet indokolni és védelmezni.

A munkairányzatnak fentvázolt ismertető sajátosságai természetszerűleg zárt körré avatják a bányászattal foglalkozókat és okozói annak, hogy a bányászat még ma is idegenszerű munkaág a közgazdasági tevékenység terén.

Ez fejt meg azt a küzdelmes, a megértetlenség nyomasztó érzésével folyó viaskodást, melyet a magyar bányászat immár évtizedek óta saját létérdekeinek védelmében kifejt.

Ha nem volnának közgazdasági tudásban európai színvonalon álló államférfiaink, önzetlen közgazdászaink és az államszolgálatban kiváló szakférfiak, kik bányászatunk védelmére kelnek, a magyar társadalom fasult közömbössége már régen sirját ásta volna meg ennek a közgazdasági foglalkozásnak.

Mert ne felejtjük azt, hogy korántsem tisztán a bányászat terén tapasztalható jobb kereseti viszonyok népesítik be a bányászati foglalkozás terét, hanem főképpen azok a kijegecesedett autonóm alakulások, a munkatér jogi és társadalmi védelme, mely fejlett iparállamokban a bányászat körében tapasztalható.

Ébredjenek a közgazdaság és társadalom intéző körei ennek tudatára, mert hatalmas gazdasági érdekek és igények kopogtatnak általánosan és mindenütt a bányanyilások ajtóin.

A magyar bányászat erős, a külföld előtt imponáló lesz, ha egy akarattal megértjük s támogatjuk egymást.

Drágaköveink s a vegytudomány.

Hazánk drágakő-bányászata, ha nem is vetekedhetett sohasem a távol exotikus országokéval, azért a hegyi kristály, az amethyse, de legfőként a sármegyei opál, mindenkor számottevő ékkövek voltak, a világpiacon is. Sajnos, a külföld opáltermése, hazánk egykor világhírű vörösvágási opálkőbányászatát ma már tönkre tette, a kegyelemdőfést azért nemcsak a mesterségesen előállított opálkészítmények, hanem a vakmerő hamisítások egész légiója adta meg nemcsak az opálbányászatnak, hanem általában a drágakőbányászat összes termékeinek világszerte; hiszen ma már a gyémántbányászat otthonában, Afrikában, is redukálták az üzemet; a gyémánt-értékpapírok árfolyama ma nevetségesen alacsony, a gyémántbányászat főhelyén, Kimberleyben, pedig az üzem beszüntetések következtében temérdek munkaerőt voltak kénytelenek elbocsátani.

A Lemoine-féle kolosszális gyémántpör aktuális teszi azt, hogy a drágakőbányászatról, főként pedig a drágakövek utánzatáról egyet-mást elmondjunk.

A gyémánt mesterséges előállítása nemcsak a vegytudományt, hanem már régibb időkben az alchymiát is foglalkoztatta. Ma már amit e téren a vegyészet előállítani képes, az ugyszólván a tökéletesség netovábbja; a mesterségesen előállított drágaköveket ma már a szakértő szeme sem képes néha az anyatermészet produktumaitól megkülönböztetni.

A gyémánt mellett legfőként azoknak a drágaköveknek utánzása érdemel kiválóbb figyelmet, amelyek úgy ritkaságuk, mint csodálatos fényük és tűzüknel fogva egyaránt vetekszenek az elsőségért magával a gyémánttal is. Ezek a smaragd, a rubin és a saphir; Fremy és Feil francia vegytudósok voltak az elsők, akik már néhány évtizeddel ezelőtt megajándékozták az ékszer és pompakedvelő világot a három fentemlített drágakő mesterséges előállításának titkával. A Fremy-féle rubinkészítmények, óraszerkezetekben alkalmazva, teljesen és tökéletesen pótolhatják a valódi rubinköveket; legalább keménységük és tartósságuk nem marad a valódi rubinkőé mögött.

A vegytudomány fokozatos fejlődésével előrelátható, hogy a drágakövek mesterséges előállítása, a megkezdett uton megállani nem fog. Ami Lemoinenél csupán csalárdság vagy tán éppen szemfényvesztés lehet, az a jövő vegyészénél egy-egy szimpla vegyfolyamat problémájának még egyszerűbb megoldása lesz; a minőségének lehetősége már manapság sem sorolható a kivihetlenségek közé; hiszen tudjuk, hogy a gyémánt is csak szénproduktum, a csodálatos színpompáival ékes saphir vagy rubin pedig agyag vagy kovasav terméke; már pedig ilyes anyagokból rendes körülmények közt nem is a bányász, hanem a téglavető vagy éppen a vályogvető keresi kenyerét. Azzal a földanyaggal, amely a smaragd legközelebbi atyafiságát az aquamarin s a chrysoberyll drágaköveket tartalmazza, t. i. a beryll-földdel s a zirkon-földdel s azok termékével akárhány helyen uttesteket köveznek. A különbség csak az, hogy nem minden berylltartalmu földben akad hasznavehető vagyis megfelelő nagyságu berylljeger s egyéb ilyes értékese jegectermék.

A mesterséges uton előállított drágakövek produktumai legszebb és legnagyobb jegeceket akkor szolgáltatnak, ha az adatok lassabb folyamatu elpárolgás mellett elegendő időt nyernek ahhoz, hogy ugyancsak lassu lehülés kíséretében, megfelelően kijegecedhesse-

nek. Ez a folyamat, a lassu lehülés és elpárolgás tüneteinek kíséretében, valószínűleg a föld mélyében kialakuló jegecképződésnek is rendes útja.

Az opálkő mesterséges előállításával Monnier párisi vegyész ösmertette meg elsőbbsen a tudományos világot. A párisi tudományos akadémia előtt bemutatott ebbeli kísérletei alkalmával erősen hígított oxal-savat öntött cukorszörp sűrűségű kovasavas natron oldatra; a kovasav jegecei ebből aztán megfelelően kialakultak lassanként. Egy másik ékkő a chrysopras előállításához Monnier kénsavas nikkloxiidot használt oldatul.

Az első drágakő, amelyet természetes alkatrészeinek összetételei segítségével mesterséges uton előállítottak, az égszinkék lapis-lazuli, vagyis az u. n. lazurkő volt. A klasszikus ó-kor iróinál ez a kő még saphir néven szerepel, míg a ma ösmert igazi saphir csak jóval később kapta ezt az elnevezést.

A lazurkő bányászata a középkor végétől a renaissance kor befejeztéig igen jövedelmező ág volt Európaszerte; ugyanis a középkor nagyhirű egyházi festői a lazurkő törmelékéből készült ultramarinkék festékkel dolgoztak. A szentek s a szüzanya palástja nem volt sem stilszerű, sem pedig korhű akkortájt, ha azt nem a lazurkőből készült kék festék anyagával festették. Ide s tova most már azért száz éve lesz, hogy Gmehlin német vegyész a lazurkő mesterséges előállítására rájött. Gmehlin lazurkő előállításainál az agyagföld, a szoda, a kén és a szén szerepelnek alkatrészeként. Gmehlin eljárását utóbb Guimet francia vegyész tökéletesítette. Guimet módszere szerint Európaszerte ma már átlag 200 ezer métermázsza lazurkőport tudnak évente előállítani.

A rubinkő mesterséges előállításának főérdeme Gaudin vegytudósé; ebbeli kísérletezéseinek anyagként az agyagföldön kívül a timsóoldat és a chromsavas káli szerepelnek. Am Gaudin csak gömbalaku szemcséket tudott még előállítani; igazi rubinjegeceket, követői: Debray és Saint-Claire Deville sem voltak képesek előállítani. Végül aztán borsav hozzájárulásával sikerült a már említett Freymynek nemcsak apró rubin-jegeceket, hanem smaragd és saphir termékeket is előállítani. A nagyobb jegecek létrehozatalának érdeme a Feil-é, aki kísérletezéseinél a kovasavnak az agyagföldből való kiválasztásához ólomoxidot használt.

Freymy és Feil mesterséges drágakő produktumai közül a vörös rubin előállításához 2—3 százalék ketted-chromsavas káliit használtak festanyagul; a kék saphiréhoz pedig kobaltoxydot.

A Freymy-féle mesterségesen előállított drágakövek abban is megegyeznek a föld természetes ebbeli produktumaival, hogy mind a két termék hevítés közben elveszti színezetét, míg lehűtés után azt ismét visszanyerik.

Gy. Gy.

Olvasóinkhoz. Ankétünk oly széleskörű érdeklődést támasztott és annyi nagy szakértelemről tanuskodó hozzászólás érkezett hozzánk, hogy teljesen feleslegesnek tartjuk a mi álláspontunkat, amely olvasóink nézeteivel azonos, egyelőre külön is jelezni. Ép ezért ankétünkben ezután csakis az olvasóközönség állásfoglalását fogjuk közölni.

BÁNYAJOG.

Anket a bányatörvény revíziójáról.

Bányászatunk és a földtulajdon.

(Hozzászólás a 4. és 5. kérdéshez.)

I.

A földtulajdon és a bányászat közötti jogviszony a már fentebb előadott rendezéséből kifolyólag a bányavállalkozók és bányatulajdonosok, valamint a földbirtokosok egymásközi jogviszonyai rendezésének szükségessége önként következik.

Habár a fentiek szerint mindenféle természeti termékeknek a föld tulajdonjogától történt teljes elválasztása által az ütközőpontok kevesbedtek, mégis marad elegendő olyan, amely a rossz, elavult bányatörvény miatt a bányavállalkozók, bányatulajdonosok és földbirtokosok egymásközi viszonyainak mostani rendezetlensége következtében előáll.

Nem akarok ismétlésekbe bocsátkozni, hogy reprodukáljam a mai bányatörvény hiányos és elavult szakaszait, mert erről bárki is meggyőződhetik, ha behatóan tanulmányozza az idők folytan miniszteri rendeletekkel és elvi kijelentésekkel tüzdelt teljes joganyagot, de még jobban meggyőződhetik arról a gyakorlati bányász, mert hiszen a rossz bányatörvénynek ő a tulajdonképeni áldozata.

Az a mi összes törvényeinknek legnagyobb hibájuk, legyen az újabb, vagy régebbi keletű, hogy soha világos, tiszta helyzetet nem teremtenek. (mintna csak a törvényhozók fiskális többsége saját pécsétjét ütné rá) hanem csoportosan hagyják fenn a vitás kérdéseket, melyeket azután, midőn már a felek a veszekedésbe elgyengultek, egy későn érkezett miniszteri rendelettel vagy a kir. Curia egy elvi kijelentésével foltoznak ki. Meglevő helyzettel aliván szemben, ily fajta intézkedés soha békére nem vezethet, még kevésbé biztosíthatja a szabad fejlődést, különösen olyan gazdasági ágaknál, melyeknél több embernek, vagy társulatnak harmónikus működése kívánatos, mert a fejlődésnek egyik feltétele a harmónikus együttműködés.

Ez a visszasság a mai bányatörvényben jut legfőképen kifejezésre. Az osztrák bányatörvény változatlanul való átvétele s ily hosszú időn át való fentartása megbénította az egykor szabad bányászatot, míg az újabb időben, már szelleménél fogva is a bányászat szabad fejlődésének legnagyobb ellensége volt. Ha történtek is közben változtatások, azok, mint félintézkedések, korántsem pótolták a hiányokat s így nem felelhettek meg azon követelményeknek, melyeket a korszerűség vagy haladás igényel.

Ezen okoknál fogva a mai napig érvényben levő általános és szabadkutatási rendszer úgy külső alakjában, mint belső lényegében megváltoztatandó. Ezen változtatásnak természetesen magasabb szempontok szerint kell történni, miközben irányadóul veendő első sorban az a szerep, melyet a bányászat a nemzet vagyonosodásának létrehozásánál betölt, másodsorban ezen célnak könnyebb elérhetése végett a fentiek alapján történő s így a bányavállalkozók, bányatulajdonosok és földbirtokosok egymásközi viszonyainak helyes, méltányos és igazságos elrendezése, mely jogoknak biztosítása és a közös érdekek megvédése közben mindig a bányászat szabad fejlődése tartandó szem előtt,

amelyre oly nagy szüksége van a magyar bányászatnak mint az ébredő növénynek a tavaszi esőre, napfényre és az abból származó melegre.

Amidőn a bányászatot a föld tulajdonjától teljesen függetlenítettük, tulajdonképpen áldozatot hoztunk, mert a társadalom lemond egy eddig élvezett fontos jogáról a magyar bányászat érdekében. Ennek természetes követelménye, hogy az így köztulajdonná vált jogok ama cél érdekében használatnak fel, melyért ez áldozat hozatott, mert így létre jön a kölcsönösség. Mert pl. bármely államnak polgárai is szívesen megfizetik a reájuk kivetett adót, ha látják, hogy az bölcsen használják fel s ha tapasztalják, hogy az ő boldogulásuk munkáltatik éppen a hazának vagy a köznek hozott áldozatokkal. Ennek a kölcsönösségnek tehát itt is meg kell lennie és irányadóul kell szolgálnia a magasabb szempontok megerősítésére. Ez azonban a mai kutatási, szabadkutatási rendszer, továbbá a bányatulajdon és földtulajdon közötti viszony, valamint a bányatulajdonosok egymás közötti viszonyának mai állapota szerint lehetetlen. Éppen ezért az alkotandó új bányatörvény idevonatkozó szakaszainál ugyyszólván kárpótlásul oly intézkedéseket kell életbeléptetni, melyek a földtulajdonjától s egyéb kiváltságoktól szabadabbá tett bányászatot magas rendeltetésének elérésére segítik. Meg kell tehát másodsorban szabadítani a magyar bányászatot mindazon nyűgöktől, visszasságoktól és akadályoktól, melyek szabad fejlődésében gátolják.

Ezek az akadályok pedig a mai bányatörvény ide vonatkozó részeiben tulon-tul jelentkeznek.

Feltételezem, hogy a lap olvasói a bányatörvény általában ismerik, ezért további fejtegetéseimben a mai törvény hibáinak részletes felsorolásába nem bocsátkozom, csupán azon módozatokat ismertetem, melyektől nézetem szerint a visszasságok, akadályok s a bányaszabadság nyújtotta előnyökkel való visszaélés, egy szóval mindenféle anomáliának megszűnését remélem oly módozatok segítségével vételével, melyek kérdéses, vitás részleteket nem tartalmaznak, az emberi szabadságot nem sértik, de viszont a komoly törekvésnek tág teret biztosítanak.

Általános kutatási engedély.

Az általam proponálandó új rendszer szerint függetlenné kell tenni az általános kutatási engedélyt mindenféle zárt kutatómántól olyképen, hogy egyiknek hatása a másikra ne legyen.

Szolgáljon az általános kutatási engedély csupán általános kutatásra, mely bizonyos feltételek mellett bárkinek az illetékes bányakapitányság egész hivatali területére az ez iránt benyújtott kérvény alapján megküldendő. Az általános kutatási engedély birtokában jogot nyer annak tulajdonosa az általános kutatásra, illetve kutatás céljából idegen területre való belépésre és kisebb mérvű feltárássra. Főcélja ennek a tájékozódás s egy bizonyos területnek bányászati szempontból leendő tanulmányozhatása. Éppen ezért az ezen célból kiadott általános kutatási engedély alapján fogantatosítandó kutatás, illetve tanulmány előzetes bejelentése annak tulajdonosára, sem a hatóság, sem a föld tulajdonosával szemben ne legyen kötelező, mindazáltal a kisebb mérvű feltárással (nehány gödör ásása, kisebb sziklák szétbontása, kézi furóvali furások stb.) által okozott kár, ha azt a föld tulajdonosa esetleg kívánja, utólag az általános kutatási engedély tulajdonosa által megtérítendő.

Kizárólagos kutatás.

Amidőn a kutató az általános kutatási engedély alapján valamely területet átvizsgált s ott bányászatra érdemes anyagot talált, hiteles (kataszteri vagy katonai) térkép alapján a most már behatóbb kutatást érdemlő területet patakok, utak, völgyek vagy hegygerincek mentén kijelöli s két példányban az illetékes bányakapitányságnak általános kutatási engedélyével együtt beküldi, egyben pedig mellékelt kérvényében kéri, hogy a bányakapitányság azon területre neki a kizárólagos kutatási engedélyt megadja. A bányakapitányság folyamodó kérvényét nyomban elintézi s a látamozott, hitelesített rajz egyik példányát az általános kutatási engedélylyel, valamint a kizárólagos kutatási engedélyt folyamodónak kézbesíti.

Ezen kizárólagos kutatási engedély érvényessége a kézbesítés napjától számított (4) négy hónapi időre terjed. Folyamodó köteles a kizárólagos kutatási engedély iránti kérvény benyújtásakor az azért járó díjat is beküldeni. Be nem küldés esetén a kérvény visszautasítottatik.

Kizárólagos kutatási tér nagysága.

A díjak a terület nagysága szerint fizetendők. A díj kiszámítása a kutatási terek száma szerint történik. Egy kutatási tér 100 kat. hold területet foglal magában, amely a mostani zártkörnek körülbelül megfelel. Ennek díja a 4 hónapi kizárólagos kutatási időre (3) három korona.

Nem engedélyezhető a kizárólagos kutatás oly területre, amelyre már korábban ily engedély adatott és az érvényben van. Ily esetben a bányakapitányság kötelessége folyamodót értesíteni s egyben a fenti körülményt vele tudatni s az általa benyújtott térképen megjelölni azon részt, amelyre előtte más elsőbbségi jogot nyert s viszont ezen elsőbbségi jog határidejét is és ha az ezen értesítés alapján kérvényét visszavonja, beküldött pénzét is visszaküldeni.

Ha az azon területen elsőbbséget élvező, kizárólagos joggal bíró kutató a zártkutatómánti terek kérese előtt visszalépne, ugy az utána következő kérvényező saját elhatározásából akcióba léphet még akkor is, ha közben az iránti kérvényét visszavonta. Ezen szándékát azonban a bányakapitányságnak az előtte elsőbbséget élvező kutató jogainak megszűnése után három napon belül bejelenteni köteles s egyuttal ugy a visszavont kérvény, valamint a szükséges térképek a díjakkal együtt a bányakapitányságnak ugyanakkor rendelkezésére bocsátandó. Ha ezt elmulasztja, elsőbbségi joga megszűnik.

A kizárólagos kutatási engedély annak tulajdonosát feljogosítja, hogy az abban meghatározott területen behatóbb feltárássokat végezhesen. Az ez alapon végzendő kutatás azonban már ugy a politikai hatóságnak, mint a föld tulajdonosának tudtára adandó, mely utóbbival az esetleges kártérítésre vonatkozó egyezés megkötendő. A kutatás megkezdését a bányakapitánysággal tudatni kell.

Zárt kutatómánt.

Ezen kizárólagos kutatási jog a kézbesítéstől számított négy hónap leteltével önmagától megszűnik. Éppen azért az ezen jogot élvező kutatónak a négy hónapi időn belül a zártkutatómánti terek engedélyezése iránti kérvényét az illetékes bányakapitánysághoz be kell adnia s egyben kutatása eredményéről részletes jelentést kell csatolni, mellékelvén azon ásványok min-

zárkutatási területen feltalált, illetve feltárt. A jelentés mellékletül szolgáló ásványmintáknak hitelesítettnek kell lenniök, hogy így mindenféle visszaélés már eleve megakadályozható.

A bányakapitányság az ily módon felszerelt kérvényt felülbírálja s annak alapján folyamodót a zártkutatmányi terek engedélyezéséről vagy megtagadásáról a fenti 4 hónapon belül értesíti. Engedélyezés esetén folyamodót felszólítja, hogy a zártkutatmányi tereket feltüntető térképet, az annak alapján leendő engedélyezés iránti új kérvényét és a zártkutatmányok egy évi díját ezen felhívás kézbesítésétől számított 30 napon belül a bányakapitányságnak beküldje. Ha ez meg nem történt, folyamodó elsőbbségi jogát elveszti.

Jogában áll a kizárólagos kutatási joggal bíró folyamodónak a négy havi idő eltelte előtt, legkésőbb a harmadik hónap 15-ig, a zártkutatmányi terek engedélyezése iránti kérvény benyújtására még két havi haladék kérése. Az ez iránti kérvényhez részletes kutatási jelentés és a kutatási térről vett 25 kgrm. hitelesített ásványminta melléklendő. A haladékot a bányakapitányság a kutatási jelentés és a minták alapján még a négy havi időn belül megadni vagy megtagadni köteles.

Ha a kutatási jelentés s a feltárt ásványminták alapján a bányakapitányság nem látja célszerűnek és hasznosnak a zártkutatmányi terek engedélyezését, úgy azt megtagadhatja. Ha a kérvényező ezt elfogadni nem akarja, úgy 8 napon belül kérheti a helyszíni szemle elrendelését, melynek költségeit folyamodó köteles viselni s azt a helyszíni szemle elrendelése iránti kérvénye benyújtásakor a bányakapitánysághoz beküldeni köteles. Ha a helyszíni szemle után sem változott meg a bányakapitányság előbbi véleménye, úgy az előbbi véleménye, úgy az előbbi határozat jut érvényre, mely ellen azonban kérvényező a főbányahatósághoz nyolc napon belül felfolyamodhat. Ezen számlákat azonban a bányahatósági kiküldöttel a helyszíni szemle megtartásakor tudatni köteles, mert különben elsőbbségi joga meg nem őrizhető.

Míg a felfolyamodás el nem intéztetett, folyamodó előbbi jogaiban megmarad.

Zártkutatmányi tér nagysága.

Egy zártkutatmányi tér kiterjedése 100 kat. hold, melynek évi díja 10 korona.

A zártkutatmányi jog a kizárólagos kutatási jog utolsó napjától számított egy év elteltével önmagától megszűnik. Meghosszabbítása a lejárati ideje előtt egy hónappal csak indokolt esetekben kérelmezhető.

A zártkutatmányi jog feljogosítja annak tulajdonosát, hogy a már többé-kevésbé ismert területen oly mérvű feltárásokat végeztesen, melynek alapján a bányaadományozás kérelmezhető legyen, nagyobb mennyiségű ásványt kitermelhet, a termelt anyag használhatóságát kipróbálhatja, értékét megállapítva s így a létesítendő bányavállalat alapját lerakhatja. Kutatásairól a bányahatóságnak havonként részletes jelentést tenni s minden jelentéssel kapcsolatban legalább 25 kg. hitelesített mintát mellékelni köteles.

Szegényebb sorsu kutatónak, ki egyébként kellő szakértelemmel rendelkezik, megengedhető, hogy a zártkutatmányi jog alapján, amidőn már a bányaadományozás iránti kérvényét benyújtotta, hogy a kitermelt és felgyülemlett anyagot értékesíthesse. Ezt azonban időről-időre a bányakapitányságtól kérelmeznie kell, ki

azt helyszíni szemle után saját hatáskörében megengedheti.

Bányaadományozás.

A zártkutatmány-tulajdonos a bányaadományozás iránti kérvényét a zártkutatmányi jog letelte előtt 15 nappal a bányakapitánysághoz be kell nyújtania. Ha ezt elmulasztja, elsőbbségi joga megszűnik. Ugyanekkor nyújtandó be a halasztás iránti kérvény is, melynek alapján azonban indokolt esetekben is csak 3—6 havi idő engedélyezhető.

(Halasztás iránti eljárás ugyanaz, mint a kizárólagos kutatás meghosszabbításánál ismertette volt.)

Mint az előadottakból látható, a proponált rendszer szerint a kutatás bizonyos genetikus fejlődésen megy át, míg biztos alapra helyezkedve a bányaadományozásig eljut. Ilyen alapon a bányaadományozás igen megkönnyítettik, úgy a bányahatóságnak, mint az érdekelt feleknek.

Ezen rendszernek nagy haszna különösen a gyakorlatban mutatkozik előnyösen. Kizárja elsősorban a bányaszabadság nyújtotta előnyökkel való visszaélést, mert ezen rendszer szerint aki egy bizonyos területet lefoglal, azt a törvény szigorú rendelkezése folytán átkutatni is köteles s ha tudása s hozzá egy kevés tőkije van, sikerül is tudását hasznosítani, mert a törvény módot nyújt neki annak befejezésére és megvédi őt munkája befejezéséig minden idegen káros befolyástól, amennyiben elsőbbségi jogát fokozatosan megvédi. Így nem kell tartania munkálatai közben attól, hogy mások nagyobb tőkével őt esetleg megelőzzik, mert a kutatási rendszer szerint a genetikus fejlődés alapján a behatóbb kutatáshoz lesz ideje a szükséges tőke megszerzésére. Viszont kizárja az irreális spekuláció alapját képező hegyzárlatokat, óriási területeknek évek során való lekötését, minél fogva ezen rendelkezés szabad teret enged a komoly törekvésnek. Ezen felül sok olyan haszna és előnye van, amelyek biztosítják a bányászat fejlődését.

Megszűnik még ezek szerint (a kizárólagos kutatási jog intézménye által) az az általában elterjedt és kapzsiságból eredő rossz szokás, hogy a komoly kutató, mielőtt munkáját bevégezte volna, körül zárassék s így a lehetősége is elvétessék a rendszeres bányaalapításnak. Általános szokássá vált ugyanis némely vidéken, hogy ha a határban valamely kutató tanulmányokat, illetve kisebb kutatásokat végez, a laikusok a kutatási hely közvetlen szomszédságában fekvő területeket minden komoly cél nélkül önmaguknak lefoglalják s így bejelentésükkel megelőzik a komoly kutatót, ki azután megkárosodva, bosszankodva hagyja el azon helyet, avagy ha használható anyagot talált, vár, míg az őtet elszigetelők abban hagyják játékukat, ami bizony évekig el szokott tartani, (mivel pénzükbe nem kerül és egyéb kötelezettséggel sem jár) sok kedves szórakozást okozván ezzel, a munkával amúgy is tulhalmozott bányahatóságoknak; vagy pedig egyezkedik, amidőn persze jó borsos áron kell megfizetnie a bányatörvény e gyöngéjét, melyet az ilyfajta spekuláció bizony gyakran kihasznál.

Ha a kutatás ezen elvek szerint végeztetik, a komoly kutató több garanciát nyer arra, hogy munkája éppen a bányahatóság jóakaratu támogatása következtében sikeres lesz. Ily elvek szerinti kutatás után a bányaadományozás is megkönnyítettik, mivel a bányahatóságnak alig marad más teendője hátra, mint a bányász és a földtulajdonos közötti egyezség elősegítése, mely szintén a bányaszabadság szemmel tartásával végzendő.

Pap Antal.

BANYÁHIREK.

A szénpor kezelés az Unió szénbányászatánál.

A nagyobb mennyiségű szénpor robbanékonysága ellen az Északamerikai Egyesült Államok szénbányáinál is akként védekeznek általában, mint ideát minálunk teszik, hogy a szénpor készleteket kellően megnedvesítik. Az újabban feltárt egy-két szénbányájukban azonban a bányászott szénnek tetemes százaléka poralakban kerül napvilágra, oly nagy tömegekben, hogy az egyszerű megnedvesítés művelete majdnem keresztülvihetetlen. A nedvesítés helyett tehát a következő eljárásról fordulnak. Elsőbben is azokat a kocsikat, amelyeket a szénporral megrakva indítanak utnak, olyan tetőszerkezettel látják el, amely a szénpor rakományt teljesen elfedi. A kocsi rakományával aztán egy megfelelő sugárzású vízuhany alá vonulnak, amely a nem túl vastag rakomány porrétegét alaposan átjárja. Ott, ahol a bányászok a szénpor kifejtésével és felrakásával foglalatostkodnak, köröskörül megfelelő mennyiségű söt, söt itt-ott klórkalcium-lugót szórnak szanaszét. 1000 méternyi távolság behintése, ha csak sóval történik, a védekezés, méterenként 30 fillérbe kerül míg klórkalcium felhasználásánál 4-szer annyiba, tehát több mint 1 koronába méterenként; s így 1000 méternél mindjárt 1200 koronába, ami csakugyan nem volna arányban a bányászott szénpor hasznosított értékével.

A magyar opál. Hónapok óta járja a hír a magyar sajtót, hogy a kincstár kezelésében levő opálbányászatunk csődöt mondott s minthogy éveken keresztül a fiskus ráfizet az üzletre, elhatározták, hogy bármiképpen, de túl kell adni a magyar opálbányákon. Sőt legújabban már azt is kolportálják azok, kiknek nyilván érdekében áll ez, hogy főleg az angol piac figyelmét kell felhívni a szépséges magyar opálra s ezért a Londonban rendezendő kiállításon be is kellene mutatni az angol szakköröknek, hogy aztán talán akad majd tőke, mely átveszi az állam kezéből a szerencsétlen opálbányászatot. A kiállítás eszméjét mi is helyeseljük, de hogy azért, mert az állam deficittel bányászott — egyszerűen elvesztegetessük a magyar opált, azt már nem helyeselhetjük. Nem főleg akkor, amikor, mint értesülünk, egy magyar pénzcsoport is komolyan reflektál az opálbányákra; akár bérletre, akár megvételre! Egyszerre csak ennyit erről az ügyről, a kellő pillanatban még bővebben foglalkozunk majd vele!

Bányaigazgató választások. Az Alsó-Fehérmegyében Verespatak községben, a Nagykirnik hegyben bányászó Alexander Bernát bányatársulatnak eddigi igazgatója Er czán János; az ugyancsak Verespatak községben a Csetéye hegyben bányászó „Szt. József Lelici” bányatársulat eddigi igazgatója Buda Ilia; a Hunyad megyében Felső-Lunkoj községben bányászó „Szt.-Háromság” bányatársulat eddigi igazgatója Ivásko Sándor; a Hunyad megyében, Bukaresd községben a Kornicsel hegyben bányászó „Szent János” bányatársulat eddigi igazgatója Tulics János; az Alsó-Fehérmegyében Bucsum községben a Frászin hegyben bányászó „Szt. György Csobestilor” bányatársulat eddigi igazgatójának Macavei Aviron; a Hunyad megyében Kristyor községben bányászó „Szent-Lázár” bányatársulat eddigi igazgatója Vircsin Péter és az

Alsó-Fehérmegyében Verespatak községben bányászó nagy-kirnik Szt. István Koloza bányatársulat igazgatója Janky András elhalálása folytán, az abrudbányai m. kir. bányabiztoság, a nevezett bányatársulatok részére a zalatnai m. kir. bányakapitányság 1907. évi 61613. sz. utasítása szerint, 1908. év január hó 12-én 811., 812., 816., 817., 814., 815. és 810. sz. hirdetéscével, az ált. bányatörvény 149. §-a alapján, igazgatóválasztás céljából f. évi március 23-án d. e. 2 órájára, március 23-án d. u. 3 órájára, március 24-én d. e. 10 órájára, március 23-án d. e. 11 órájára, március 23-án d. e. 10 órájára, március 24-én d. e. 11 órájára és március 23-án d. e. 9 órájára a bányabiztoság hivatalos helyiségébe rendkívüli tárgyalást rendel, a melyre a nevezett bányatársulatok részvényeseit és azok esetleges jogutódjait, hivatkozással az általános bányatörvény 153. §. rendelkezéseire, meghívja.

PÉNZÜGYI, IPARI ÉS KERESKEDELMI HIREK.

Acél mint utcaburkolat.

Az acéllemezeket uttestek burkolatául elsőbben is a találmányok igazi otthona: az Északamerikai Egyesült-Államok kezdték alkalmazni. Az eredményes kísérletekkel ma már Olaszország egy-két városában is megpróbálkoztak; legutóbb pedig Bordeaux városa egyik ottani céget megbízott azzal, hogy a város néhány utcáját acéllal burkolja.

Az acélburkolat kétségtelenül tartós és ellentálló, emellett egyöntetű, tetszefős külseje, formailag is széppé teszi. Az egyes acélkockák közé kaucsukot mélyítenek. A kaucsuk a nagyforgalmu utakon hamarosan szilárd, mondhatni acélossá lesz s ugyszólván egybeforrad a szomszédos acélkockával. Az acélburkolat tartósságától eltekintve, annyival is előnyösebb az aszfaltburkolatnál, hogy nem oly síkamfós s így a lovak bátrabban vágtatnak rajta keresztül.

Ami az ilyen acélburkolat költségeit illeti, ha egy tonna acél értékét átlag ma 80 koronára tesszük, egy négyzetméternyi utcaburkolat 1 cm. vastagságú acéllemezekből fölépitve, körülbelül 5 koronába kerülne. Ehhez járul aztán még a cementezés költsége, ami külön mintegy 4 koronába kerül négyzetméterenként; az utcaburkolás éppen nem kerülne tehát oly magas összegekbe akkor, ha acéllemezeket használnának célra. Párisban, ahol egy négyzetméternyi uttestburkolat fából előállítva 30 koronába kerül, újabban Bordeaux város példáját követik s néhány forgalmasabb utat acéllal fognak burkolni.

Az 1 cm. vastagság mellett az acél esetleg horpadásnak lehet kitéve; ennek ellensúlyozásául pl. Bordeauxban fölötte apró acélnégyzet alakokat formáltak. 1 1/2 cm.-nyi vastagság mindenesetre megfelelőbb volna, ám ez az acélburkolatok költségeit jelentékenyen emelné.

Csekélyebb vastartalmu ércek megfelelő értékesítése.

Csekélyebb vastartalmu érceket, amelyek egyéb értéktelenebb organumok társaságában alig értékesíthetők, újabban a Landsberg-féle módszerrel nemcsak meg lehet tisztítani az egyéb szerves anyagok társaságá-

ról. hanem az utóbbiak közül egyiket-másikat, mint pl. a vasérc társaságában jelentkező barnakövet stb. együttes eljárás útján külön is ki lehet választani és értékesíteni.

A Landsberg-féle eljárás mellett a vasérc társaságában levő egyéb organumok gázneműekké lesznek változtatva, a bennük levő szén-sav közben ammoniákká alakul. Az ebbeni eljárás közben keletkező vizgőz-atmoszféra hivatott az ammoniák kiválasztásánál közreműködni. Az ily úton nyert vasércet mindjárt természetes nedves állapotában lehet értékesíteni, miáltal az ércszáritással velejáró költségeket is meg lehet takarítani. A száritás folyamata alatt egyébként is a nyert ammoniák egy része veszendőbe menne.

Az egész művelét aránylag fölötté alacsony hő-eljárást igényel.

Állami kedvezmények. A Dynamit Nobel r.-t. pozsonyi cég által létesítendő sósav-szulfát és anilingyári ipartelepe részére, a kereskedelemügyi miniszter, a pénzügyminiszter hozzájárulásával az 1907. évi III. t.-c. 1. §-ában meghatározott állami kedvezményeket, az üzembe helyezés napjától számítandó 15 évre, előzetesen biztosította. A *Kanzer-féle ólom- és ónarugyár r.-t.* budapesti cég ipartelepének ólommű, illetve antimon, ólom és ónlemezek, serétek, staniolkupakok és staniollemezek előállításával foglalkozó üzemága részére a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával, az engedélyezett állami kedvezményeket az 1907. évi III. t.-c. 4. §-a alapján meghosszabbította.

A londoni bankkamatláb leszállítása. Az angol bank igazgatótanácsa csütörtöki ülésén az angol bank hivatalos kamatlábát négy százalékról, egy fél százalékkal, 3½ százalékra leszállította. A kamatlábleszállítás tekintetében elágazók voltak a vélemények, némely helyen egész százalék kamatlábleszállítást vártak. Ugy látszik azonban hogy a német pénzügyi piac kedvezőtlen helyzete intette óvatosságra az angol bankot. Az angol bankkamatláb leszállítását kedvezően fogadták az összes tőzsdéken s nem valószínű, hogy tekintettel az óriási értékelhalmazódásra, rövid időn belül még lejjebb is szállítják az angol pénzlábat. A hazai pénzügyi piacon az utolsó igények február utolsó két napján jelentékenyen felduzzadtak, különösen Bécsben volt a bank főintézete erős ostromnak kitéve, hol a februári utolsó-szükséglet a tavalyit jóval meghaladta. Ennek folytán a jegybank váltótárcája 94, jegyforgalma 98 millióval emelkedett, adómentes jegytartaléka pedig 98·3 millióval (58·1 millióra) esett le. Az utolsó elmúlása óta azonban a pénzügyi kereslet a minimumra csökkent; a benyújtások a jegybanknál alig emelkednek napi 1½—2 millióra, a bank adómentes jegytartaléka tehát máris az utolsó előtti nivóra emelkedett.

Bányaiparvállalatok. A *Köszénbánya s téglagyári társulat Pesten* üzemét lényegesen kibővíti, de az ehhez szükséges tőkét nem alaptőke-emelés útján szerzi be, hanem a tárcájában levő községi kötelezvényeket átengedi a Magyar jelzáloghitelbank r.-nak 1·3 millió K záloglevél ellenében. — A *Felsőmagyarországi bánya- és kohómű r.* igazgatósága március 17-én tartandó közgyűlésén javasolni fogja, hogy a tetemes leírások után fennmaradó 626,334 K nyereségből (1906-ban 603,443 K) a tartalék-alapra 100,000 K (a múlt évben 70,000 K) fordíttassék.

osztalék fejében pedig részvényenként 20 K = 10% (tavaly 19 K) fizetessék.

Gyárak. A *Magyar fémlémezgyár r.* (1907-ben 114,714 (1906-ban! 82,093) K bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása után 2·191 K tiszta nyereség maradt, az előző évi 989 K-val szemben. A mérlegtételek (zárójelben az előző évi adatokkal) a következők: Vagyon: Pénztár 6348 (5213), értékpapír 900 (900), váltók 3457 (2537), gyárepület 112,919 (96,000), gépek és gyári berendezés 102,754 (93,890) szerszámok és litograf. kövek számlája 4914 (38,402), szabadalom 12,500 (32,577), anyagkészlet 26,691 (29,238), árukészlet 35,838 (21,410), adósok 106,949 (100,794) K. — Teher: Részvénytőke 150,000 (150,000), értékesítési alap 60,295 (28,681), adótartalék 1000 (1000), elfogadványok (jelzálogkölcson) 72,000 (115,500) elfogadványok 18,364 (0), átmeneti tételek 1000 (759), hitelezők 152,562 (124,868), nyereség 2191 (989) K. Összesen 457,504 (422,915) K. — A *Felten és Guillaume kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár r.* az 1907. évben 1 millióról 1·5 millió K-ra emelt alaptőkéjével, bőséges leírások után, 439,198 K tiszta nyereséget ért el, az előző évi 266,512 K-val szemben, ami az alaptőke 29·3%-os kamatozásának felel meg. A nyereségből 65,000 (1906: 10,000) K-t rendkívüli leírásokra fordítanak, a külön tartalékot 35,000 (40,000) K-val dotálják, 60 K = 15% osztalékot fizetnek a tavalyi 48 K = 12%-kal szemben és 22,399 (21,457) K-t új számlára visznek át.

Új asbeszt cement pala gyár. A közelmúlt napokban Lukács Lajos, a Lukács és Meitner fedél-fedéllemez és aszfalt gyári cég társtulajdonosa, asbeszt cement pala gyártására nyert szabadalmat, mely szabadalom iránt ügy pénzügyi, valamint szakkörökben élénk érdeklődéssel viseltetnek. Értesülésünk szerint a gyár még ez év folyamán üzembe helyeztetik, miáltal hazai ipartvállalataink száma egy nagyobb szabású teleppel szaporodik.

KÜLFÖLD.

A külföld réztermelése 1906-ban.

A réztermelés világszerte évről-évre emelkedik; ám egyes államok nagyarányú rézprodukálása dacára sem képes a réztermelés a rézipar összes igényeit kielégíteni. A világpiac összes réztermelése 1906-ban 732,500 tonnára rugott, ami az 1905-ik év 688,400 tonnájához képest több mint 6% emelkedést mutat a réztermelés terén.

Réztermelés tekintetében első helyen állanak az Északamerikai Egyesült-Államok, amelyek 415 ezer tonna rezet termeltek. A külföld egyéb államai ugyancsak messze mögötte maradnak az Unió rengeteg aranyu réztermelésének. Így Mexikó 61,600, Spanyolország és Portugál együttvéve 50,100, Japán 43,400, Ausztrália 36,800, Chile 26,200, Kanada 25,900 Németország 20,700 és végül Oroszország 10,700 tonna rezet termelt tavalyelőtt.

A termelt rézből az Unió mindjárt maga feldolgozott 302,200 tonnát, tehát a világ évi összes réztermelésének majdnem felét. Világrészünkben legtöbb rézterméket Németország tudott feldolgozni és pedig 151,100 tonnányit. Anglia világhírű rézipara 103,300 tonnájával a két előbb említett állam mögött messze

elmarad. Számottevő rézkonzumens volt ezelőtt Ázsia is, ám azóta, hogy Kína megalkotta új érmereformját, vagyis 1905. óta Ázsia rézfogyasztása redukálódott.

Peru bányászata. Igen érdekes adatokat közöl a keresk. min. által kiadott „Közgazdasági Értesítő” Peru bányászatáról. A hivatalos jelentések szerint a bányamivelés igen sok arany-, réz-, ezüst- és antimon telepeken folyik. A legnevezetesebb perui bányamiveletek: 1. Az „Juca Mining Co.” melynek igazgatósága Tiropataban van; a társaság a carabai kerület híres „Santo-Domingo” aranyércbányászatát tartja üzemben és pedig igen szép haszonnal; a bánya a legmodernebb gépekkel van felszerelve; a társaság még jó ideig nagy jövedelemre számít. 3. A „Poto Mines Corporation.” A társaság a Sangia kerületben 348 zártkutatmányt biztosított magának; ez időszertint azonban szűk mederben folytatja üzemét. 2. „George T. Adams”, a punoi kerületben 16 aranyra és 8 ezüstre igényülő zártkutatmányi jog felett rendelkezik. A vidék különösen ezüstércelfordulásokban gazdag. 4. Arequipa közelében gazdag rézércbányák vannak. Az ércnek rézfémekben való tartalma ugyan csekély, de nagy tömegben való előfordulása mégis értékessé teszi. A rézbányák legnagyobb része Lohman tulajdonában van, a ki bányáit német tőkével hozta üzembe, A Lohmann-féle bányákból az ércet nyers állapotban szállítják el ez idő szerint; tervbe van azonban véve, hogy később helyben fogják kohósítani. Antinomérc különböző vidékekről kerül kivitelre; az érc 50—60% fémeket tartalmaz. Boliviában, igen sok antinomérc-előfordulásokat ismernek,

A rádiumbányászat Ausztriában. Figyelemreméltó jelenséget látunk legujabban Ausztriában. Ugy a kormány, mint a szakkörök és társadalom vállvetett munkával a bányászat fejlesztésén tevékenykedik praktikus törvények létesítésével és szakszerű módon való bányászattal. Mostanában például a legkeresettebb bányai cikke egyikét, a rádiumot kuliválják erősen és a kormány elhatározta, hogy a rádiumsók eladását s azzal kapcsolatban a megfelelő érc bányászatát magának biztosítja. Bár hatalmas amerikai pénzcsoportok tettek igen kedvező ajánlatokat a rádiumérc kiaknázására, a kormány elhatározta, hogy a Joachimstáhl telepeket házi kezelésbe veszi s erre nézve már hónapok óta készülődnek a szakkörök, hogy külföldi konkurrenciá kizárásával, hatalmas rádiumbányászatot teremtsen a kormány. Mi majd vagy 50 év múlva fogjuk követni a „gyűlölt Ausztria” példáját.

Kína a külföldiek bányászata ellen. Az utóbbi időben szinte ellepte a külföldi tőke Kína nemesásványt tartalmazó területeit. Kínában ugyanis rengeteg mennyiségű szén, réz, ón, cink, porcellánföld, arany és ezüst fordul elő, mindamellett még sincs európai értelemben vett bányai ipara és kereskedelme. Azért az élelmes külföldi tőke nagy területeket foglalt le, amit a kínai kormány nem nézhetett jó szemmel s olyan bányatörvényt akart hozni, melyek értelmében a külföldnek az ország bányai parában való részvétele lehetetlenké lett volna téve. A törvény ugyanis köteleességé teszi a külföldi bányakutatónak, hogy a feltárt telepet a befektetett költségek visszatérítése ellenében a föld tulajdonosának átengedje, azonkívül a bruttó-nyereségnek 50 százalékát, a netto-nyereségnek 10 százalékát a kincstárnak átszolgáltatni tartozik. Érthető tehát, hogy a

külföldi hatalmak minden diplomáciai befolyásukat latba vetették, hogy ebből a törvényjavaslatból törvény ne legyen, s amint egy német lapból értesülünk, a kínai kormány vissza is vonta már ezt a javaslatot, ami nagy megnyugvást fog okozni a külföldi bányavállalkozók körében.

A szén jubileuma. Érdekes ünnepet ülték a Pensylvania állambeli Wilkesbarreban, a kőszénterület központjában. Most lett ugyanis száz esztendeje annak, hogy a kőszén mint tüzelőanyag használatba lépett. Ez emlékeztető nap megünneplésére az ottani történelmi és földrajzi társaság diszgyűlést rendezett amelyen Jordan János tanár nagyszabású beszédben méltatta a kőszén jelentőségét.

A skandináv vasérc. A kis Skandináviában az ipar és kereskedelem rohamos fejlődésével nagy szükségét érzik a vasércnek, melyeknek rendszeres, intenzív bányászására nagy gondot fordítanak. A kutatások igen szorgosak s már eddig is nagyon sok helyen gazdag vasércre bukkantak. Ezeket az ércet aztán Sjörgen Hjalmar stockholmi tanár geológiai szempontból egy igen tanulságos értekezés keretében tudományosan hat csoportba osztotta és pedig: 1. az arkhéi kristályos palák; 2. a porfirók, 3. az eruptív alapkőzetek, 4. az átalakult Kambro-szilurikus palák ércet, 5. kontaktképződmények és savas eruptív-kőzetek, 6. tó- és mocsárércet. Kémiai szempontból véve vannak: apatitok, hematit és magnetit együttes előfordulásban kvarchoz kötött ércet, „Skarn”-ok és mészvaskövek.

A felsősziléziai szénkonvenció gyűlése. Berlinből jelentik, hogy a felsősziléziai szénkonvenció elhatározta, hogy nem változtat a jelenleg érvényben levő szénárakon. A szénkonvenció Boroszlóban tartott értekezletén pedig elhatározta, hogy a házi fogyasztás céljaira szánt szén árát tonnánként 4 márvál leszállítja. Kérdés azonban, hogy ez az ármérséklés a magyar és osztrák piacokon is kifejezésre fog-e jutni, mert az osztrák szénnagykereskedőkkel csinálnak kötéseket s még nem bizonyos, hogy a német szénnagykereskedők is elfogadják-e a felsősziléziai szénkonvenció határozatát.

Bécs kőszénbányákat vásárol. Bécs városa meg akarja vásárolni a dzieditzi bányatársaság tulajdonát képező bányákat, melyek tavaly nyitlak meg és melyekben az idén 800.000 métermázsza szén kitermelésére van kilátás. A bánya tulajdonosai már az osztrák kormánynak is felajánlották a bányájukat. Ha csakugyan megtörténik az eladás, akkor a bányák termelőképességét három év alatt két millió métermázsásra fejlesztik, miért is mint egy két millió koronát ruháznak be az aknák kibővítésére. Bécs városa házi- és ipari szükségleteinek fedezésére akarja megvásárolni a bányákat.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. G. *Bpest.* Esméjével már mi is foglalkoztunk s csak embert kerestünk. Akceptáljuk. A megállapodásra nézve fével fog menni.

K. O. *Bükkös.* Szakér.önk most külföldön van, e napokban jön vissza s akkor ügyét elintézzük.

P. A. *Levél megy.* Üdvözlét.

Sz. V. *Zsibó.* Készséges felvilágosításunkat levélben küldjük.

Kiadótulajdonos: Pénzügyi Merkur Kereskedelmi r.-t. Budapest

Hammer-, Hacken-, Bell-, Axt- etc.
Stielen,

in allen nur dankbaren Formen und Grössen.

Grösstes Lager des Continents.
Grösstes Specialgeschäft der Branche.

Muster und Preise auf gefl. Anfrage
Hamburg 1/c. **Momme O. Momsen.**

Putzwolle,

weiss und bunt, in anerkannt gute
Beschaffenheit, offerirt

Herm. Dotzauer,
Netzschkau i. V.

Die Erste

Böhmisch-mährische Maschinenfabrik

und Filiale „Prager Brückenbau-Anstalt“ in Prag liefert
komplette Bergbau- u. Hüttenwerks-Anlagen,
Betriebs-Dampfmaschinen und Dampfkessel,
Fördermaschinen jeder Konstruktion und
Grösse,

Förderschalen, eiserne Grubenhunte, Aufsatzvorrichtungen
Patent Strausz, Seilauflösungen, eiserne Förder-
stühle, eiserne Sortirungsgebäude und Dächer, Sor-
tirungsanlagen, Kreiselrätter Pat. Coxe, Pendelrätter
Pat. Karlik, mechanische Wipper Pat. Karlik, Sertirungs-
roste Pat. Karop, Schrauben- und Kaliberroste Pat.
Distl-Susky, Kettenförderungen und Seilbahnen, direkte
Verladungen, Schiebehühnen, Dampfkabel u. Dampfaufzüge.

Kräne, Bremsen, Aufzüge.

**Ober- und unterirdische Wasserhaltungs-
maschinen bewährtester Konstruktion.**

**Pumpen und Gestänge, Kunstwinkel, Steigrohre, Gebläse-
maschinen, Luftkompressoren, Ventilatoren und
Exhaustoren.**

**Dampfmaschinen für elektrische Beleuch-
tungs- und Kraftanlagen.**

Normal- und Schmalspur-Lokomotiven.
Gasmotoren für Saug- sowie Druckgas.

3400

Terri-Ventilatoren

mit direktem Dampfturbinen-Antrieb wurden in
kurzer Zeit geliefert **Entnebelungs-** und
Trocken-Anlag., z. Entfernung v. **Staub,**
Wasserdämpfen od. **heisser Luft**, zur
Gasbügelei, Unterwindfeuerung etc.

E. Maelger, Inhaber: Ernst Maelger,
Berlin 5, Birkenstrasse 57 K.

Acetylen-

Sauerstoff-

Schweissung

bringt eine förmliche Umwälzung in die bisherigen
Arbeitsmethoden der gesamten

**Eisen-, Maschinen-, Dampfkessel-, Apparate-,
Blechwaren und Motoren-Industrie.**

Unsere Einrichtungen sind unerreicht, hinsichtlich Zweck-
mässigkeit und Oekonomie. Grösste Specialfabrik:

KELLER & KNAPPICH,
G. m. b. H. Augsburg III.

Gebrüder Siemens & Co.

Lichtenberg - Berlin

Erfinder der Dochtkohle

liefern zu den billigsten Preisen in bekannter, bester
Qualität Kohlenstäbe für elektrische Beleuchtung. —
Spezialkohlen für Wechsel- und Gleichstrom. — Effekt-
kohlen für gelbes und rotes Licht. Hervorragende
Spezialmarke: „Edelweiss“. — Schleifkontakte aus Kohle
von höchster Leistungsfähigkeit und geringster Abnüt-
zung für Dynamos.

Mikrophonkohlen, Kohlen f. Elektrolyse.

Anfertigung von Spiritus Messapparaten und Kondens-
wassermessern.

Stadtlager Berlin, Schönebergerstrasse 3, Nähe Anhalter Bahnhof.

Kesselstein-Verhütung

Chemische Fabrik
Wassermann & Jaeger, Kalk b. Köln.

Härtemittel Lederkohlenmehl

garantiert rein
Verein chemischer Fabriken Akt.-Ges.
Zeit.

Maschinenartikel Metall-Guss in allen Legierungen

Specialität: Beste
Kronenguss Ausführung

Adolf Kleemann, Erfurt

Mech. Werkstatt, Metallgiesserei, Dreherei.

Hochdruck-Packungen
Überhitzer-Packungen
Grafit-Packungen
Talg-Packungen
Hochdruck-Gummiplatten etc. etc.

in nur Prima-Qualitäten

Gebr. Löser, Leipzig-R.

W. F. Leickenbach & Co.,

Maschinenbau-Anstalt,
Leipzig-Sellerhausen.

Spezialität:

**Leitspindel-Drehbänke, Mechaniker-
bänke, Hobelmaschinen, Bohrmasch.,
Fräsmaschinen.**

Waagen

für Industrie und Landwirtschaft jeder Art und Grösse
in nur bestbewährter Ausführung zu billigsten Preisen

**Ph. Wahl, Waagenfabrik,
Weidenau O (Sieg.)**

Heinrich Exner,

Baumaterialien - Handlung

Lagerplatz und Kontor **Berlin NO. 55,**

Elbingerstr. 61-64, an d. Greifswalderstr. Tel. Amt VII, 2683.

Grösstes Lager in sämtlichen
alten Baumaterialien für Haus-, Villen- und Fabrikbauten.

Enorme Auswahl in
fast neuen modernen Türen und Fenstern jeder Art.

Torwege, Schaufenster, Ladentüren in jeder Grösse.

Gartengitter, —|— Träger, L-, U- und Z-Eisen.

Balken, Kant- und Kreuzhölzer, Dachschalung, Fussböden, alt und neu.

Dachschiefer, Granitstufen sowie jegliches andere Baumaterial zu billigsten Preisen.

„PÉNZÜGYI KODEX.”

I. KÖTET

ILLETÉKEGYENÉRTÉK.

A m. kir. pénzügyminiszterium 1907. december hó 9-én 124.395. sz. alatt kelt intézkedésével elrendelte az illetékegyenértéknek általános új vagyonbevallások alapján tíz évi időtartamra vagyis 1908. január 1-től 1918. január 1-ig terjedő érvénnyel bíró kiszabását, illetve kivetését.

Az illetékegyenérték fizetésére kötelezetteknek tehát most kell nagy gondot fordítani az illetékegyenérték tárgyát képező vagyon hibátlan bevallására és még inkább a bevallás alapján történt kivetés helyességére, mert minden helytelen bevallás és jogerőssé vált hibás kivetés tíz évig, vagyis 1918-ig marad érvényben, azon változtatni nem lehet, s így az illetékegyenérték fizetésére kötelezettek a hibás kivetés sokszor terhes következményeit tíz évig viselni kénytelenek.

A helyes eljárás követhetése és az illetékegyenérték köteles feleket netalán ért sérelmek elháríthatása céljából irtam meg „Illetékegyenérték” című munkámat, amely magában foglalja az illetékegyenérték bevallására, kivetésére, beszedésére, behajtására, le- és elszámolására vonatkozó törvényeket és szabályokat, valamint a közigazgatási bíróságnak és a pénzügyminiszteriumnak az illetékegyenértékre vonatkozó ítéleteit illetve rendeleteit feldolgozva.

Kizárólag a szerzőnél kapható.
Egy példány ára 10 korona.

Dr. SZABÓ SÁNDOR

jogakadémiai rendes képesített egyetemi magántanár

SAROSPATAK.

Kén- bányát

sürgős megvételre keres
külföldi konzorcium. Vé-
telár készpénzben fizet-
tetik ki.

Ajánlatokat e lap ki-
adóhivatala közvetít.

J. POHLIG A. G. Kölnben,

épít harminc év óta

sodrony-kötélpályákat,

a legjobb kivitelben.

Több mint 1700 berendezést szállított 15—18, 20, 35 és 43 kilométer hosszban is.

Magyarországi
képviselő:

Páris Oszkár Budapest

VII., Damjanich-utca 51. szám. Telefon 82—16.

Kívágni és beküldeni!

Kérdő-ív.

Ezen kérdő-ív beküldése semmire sem kötelező. Alulírott részvénytársaság előkelő külföldi összeköttetéseket óhajt felhasználni azon célból, hogy a magyarországi tőkeszegény bányavállalatokat és zártkutatómányokat financirozza.

Azon t. bányatulajdonosok, kik részvénytársaságunkkal összeköttetésbe óhajtának lépni, sziveskedjenek az alanti pontozatokat kitöltve hozzánk beküldeni.

1. Tulajdonos neve és lakása?
2. Zártkutatómány, vagy bányája van-e?
3. Hol fekszik a bánya (zártkutatómány)?
4. Hány zártkutatómányból áll?
5. Minő ásványok találtattak a bányaterületen?
6. Fel van-e tárva a bánya és üzemben van-e?
7. Minő munkálatokat végeztetett eddig és mennyi tőkét fektetett be?
8. Van-e a bányaterméről hivatalos analysis?
9. Van-e műszaki leírása (expose)?
10. Óhajtja-e vállalatát financiroztatni, örök áron, vagy haszonrészesezésre eladni?
11. Esetleges megjegyzés:

PÉNZÜGYI MERCUR

KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTARSASÁG

BUDAPEST, VI. ker. Dalszínház-utca 8. szám

Telefon 23—33.

(az Operával szemben.)

Telefon 23—33.

**Vereinigte
Crummendorfer Quarzschieferbrüche
LANGE, LUX UND OELSNER
RIEGERSDÖRF, Kreis Strehlen, Preussisch-Schlesien.**

Bahnstation CRUMMENDORF der Strehlen-Grottkauer Eisenbahn
Telegr.-Adr.: Quarzbrüche RIEGERSDÖRF Strehlen-Schlesien

Empfehlen ihren auf Ausstellungen **hochfeuerfestem**
mehrfach premiierten ausgezeichnet

Quarzschiefer in behauenen oder gesägten recht-
winkligen oder konischen Stücken für
Zustellung von Cupol-, Schweiss- und Puddel-
öfen, für Converter, in Zinkhütten für die Schächte
der Zinkdestillieröfen, für Kalk- und Schnitzeltrocken-
öfen Kesselfeuerun- **Quarzschiefer, ein hochfeuer-**
festen aller Art usw.

fester Naturstein, hält bei Höchsten Hitzegraden
ganz wesentlich länger als beste
Schamotte oder Dinassteine, wächst nur sehr wenig
bei höchsten Temperaturen und ist sehr widerstands-
fähig gegen Temperaturwechsel.

Preise: weit geringer, als für Schamotten und Dinas-
steine.

Quarzschiefer wird in behauenen und geputzten,
auch mit Diamantsägen voll- und scharfkantig ge-
schnittenen rechtwinkligen und konischen Stücken von
bestimmten Längen geliefert und mit bestem ff. Mörtel
vermauert.

Allererste Referenzen des Inn- und Auslandes, sowie
"Originalzeugnisse und Prospekte stehen zur Verfügung.

**Geteilte Buchsen
für Holzriemenscheiben,**

für leerlaufende und festsitzende Holzriemen-
scheiben, **absolutes Festsitzen derselben**, kein
brennen mehr, get. Stellringe.

— Man verlange Preislisten. —

Plessing & Neider, Leipzig-Neustadt.

**Förderwagen-Schmiermittel
Heissdampf-Cylinderöle
in unerreichten Spezialitäten.**

Fischer & Comp.,

Leopoldshall-Stassfurt,

Fabrik technische Öle und Fette.

Drahtseile

für alle vorkommenden
Zwecke fabriziert in best-
bewährten Ausführungen

**E. F. ELBERT,
Lugau i. S.**

Gegründet 1862.

Gegründet 1862.

Erstklassige

**Schmirgel-
Scheiben**

für alle Zwecke, jede Scheibe 4 Wochen auf
Probe. Billigste Preise, rasche Bedienung; bei
Jahresabschluss, hoher Rabatt.

Fritz Schmidt

Schmirgelwerk,

Freiburg (Baden).

Gummiwaren,
Packungen,
Dichtungsmaterialien

liefert billigst

Lotzges & Hermann,

Schlebusch-Manfort, bei Köln a. Rh.

Vertreter gesucht.

BURMEISTER C. CHAMOTTE-GYÁR

HALBSTADTBAN (ezelőtt C. KULMIZ).

Egyesítve az Egyesült Chamotte-gyárakkal m. Sz. (ezelőtt C. Kulmiz) Saarauban és Marktredwitzben.

Számos kiállításon kitüntetést nyert.

Mindennemű tűzálló-termények; Chamotte-kövek; kvarc- és silica-kövek, magasfoknak (hoch-basische) (védjegy XX) és magas savfoknak. Különleges kövek nagyolvasztók és Martin-kemencékhez; üstkövek, tűzálló agyag acéltégelyekhez és hasonló legmagasabb igényeknek megfelelő agyag; Chamottelisztt acélöntéshez; tűzálló elszigetelőkövek 08 fajsúlyig, pl. léghevítő vezetékek kifalazásához; pirszen-alakkövek, széntéglák a megkivánt mérték szerint, agyaghozzáadás nélkül, keményen sajtolva, megfelelően égetve, nagyolvasztókhoz. Alakkövek, göredek, hevítő-retorták (Muffeln). A kohászati, légszesz- és vegyi iparágaknál használt mindennemű teljes kemencék szállítanak; különösen teljes nagyolvasztók léghevítőekkel, göreb- és mészkemencék. — Fenti különlegességekben gyakorlott kőművesek rendelkezésre állnak.

Alapított 1850-ben.

Évi termelőképesség: 100 millió kilogramm alakos égetett Chamotte-áru.

1000 munkás.

Az elszállítás Halbstadtban Saarauban és Marktredwitzben a gyár saját vágányain esetleg vízen Borostólból gondosan eszközöltetnek.

Sürgőnycim: „Feuerfest“ Halbstadt.

Lieferung von:

Stahlstempel mit Nahmen etc., Stahlbuchstaben u. Stahlnummern nur in bester Qualität. — Stanzgravuren, Prägestempel und Schnitteinrichtungen für die Metallindustrie. — Kontroll-, Kantine-, Konsum-, Werkzeug-, Bier-, Speise- und Wertmarken aller Art. — Geprägte und gegossene Metallschilder mit Firmen etc. etc.

Rob. Tümmeler, Döbeln.

Gravier- und Präge-Anstalt, Mechanische Werkstätten. Gegründet 1878.

Benn Kupplung

Benn's Patent-Reibungs-Kupplung ist jetzt überall als die beste und zuverlässigste Reibungs-Kupplung anerkannt.

Verkauf pro 1901	57 Stück
Verkauf pro 1902:	242 Stück
Verkauf pro 1903:	337 Stück
Verkauf pro 1904:	787 Stück
Verkauf pro 1905:	909 Stück
Verkauf pro 1906:	1254 Stück

Lizenz-Inhaber für Deutschland:

Vogel & Schlegel, Dresden 27

Fénykép nagyításokat

akármilyen fénykép után, legszebb kivitelben, 55—68 cm. nagyságu

diszes Passepartoutban 5 kor-ért olajban színesen 10 koronáért

küldünk csomagolással együtt.

Képviselek mindenütt felvétetnek:

„RAFAEL“ fényképnagyító és festészeti műtárem

BUDAPEST VII/22.

Téglagyár eladó.

Csepelszigeten, Budapesttől 1 óra távolságra, egy körkemence 18 fülkével, 7 szobás uri lakás, gazdasági épületek 20 holdnyi területen, sürgősen eladó.

Részletes felvilágosítás nyerhető a

Pénzügyi Merkur Keresk. r.-t. nál

Budapest, VII., Dalszínház-u. 8. szám.

Telefon 23—33.

GEBRÜDER FROMME

WIEN, XVIII., Herbeckstrasse 27.

Werkstätte mathematischer
Präcisions-Instrumente.

Gruben-Patent-Boussolentheodolite. Gruben - Instru-
mente, Taschen-Grubenboussolen-Instrument Preis fl.
67.— in verschiedenen Grössen, Gruben-Latten und
Stäbe, Verziehschrauben u. Schnüre. Compasse, Gruben-
Regel-Transporteure, Pantographen schwebndes System.

Illustrirte Preisverzeichnisse gratis und franco.

General Vertreter:

von Carl Zeiss in Jena.

Lager von plastisch wirkenden Zeissfeldstechern.

Cramin - Antioxyd

ganz trocken und farblos. daher besonders für blanke
Teile, auch für Massenartikel, enorm dünnflüssig und
billig im gebrauch.

Seit 10 Jahren bei den einschlägigen Branche bewährt
5 Liter a Mk. 2.50 pro Liter

Putzessenz-Cramin für alle Metalle; da
beste existierende Putz-
mittel, ohne Wienerkalk nachzuputzen

5 Kilo à Mk. 2.— pro Kilo

Ferner alle in unser Fach schlagende Artikel in nur
allerbesten Qualitäten.

Hamburger Cramin-Präparaten-Ges. m. b. H.
Altona 4 b. Hamburg.

Mit modernsten Maschinen eingerichtete

Metalldrückerei

übernimmt die Herstellung von

Massenartikeln in jedem Metall

unter Zusicherung des

Eigentumrechtes

Biedermann & Czarnikow,

Berlin SW., Kreuzbergerstrasse No. 71.

Gegründet 1884.

Telegr.-Adr.: Indicator. Giro-Conto: Deutsche Bank.

Magy. kir. állami vasgyárak központi igazgatósága

Budapest, Kőbányai-út 19—23. szám.

Sürgöncim: „ÁLLAMI VASGYÁRAK BUDAPEST“.

Telepek: Budapest, Diósgyőrött, Vajdahunyadon,
Zólyom-Brezón és Kudsiron.

A budapesti gyárban 1144 léőrő, 2850 munkás, a diós-
győri gyárban 7000 léőrő, 5600 munkás, a vajdahunyadi
gyárban 1374 léőrő, 1800 munkás, a zólyombrezói gyár-
ban 3765 léőrő, 2900 munkás, a kudsiri gyárban 280
léőrő, 480 munkás.

Mozdonyok, lokomobilok, arató-, fűkaszó- és cséplő-
gépek, utimozdonyok, szalmakaszalozók, kukoricamor-
zsolók és egyéb gazdasági gépek, vasuti vizállomási
berendezések, gőzkazánok, sajtolt villamos kocsik-keret-
lemezek, teljes lokomotiv és vasuti kocsik kerékpárok,
kerékvázak és tengelyek, vont lényes rudak, kovács-
és acélöntvényű hajó- és gépalkatrészek, tégelyacél-
öntvények, alakos acélöntvények, különféle nyersvas
és vasöntvények, szegecses, csavarok, csavarkulcsok,
tűzálló agyag- és chamotteárak. Hidak, vasszerkezetek,
vasuti sínek és sinkapcsoló-szerek, teljes vasuti váltók,
keresztvezérek, vastartók, kereskedelmi vasak, lemezek,
hidláncok, rúgóacél, kőfűróacél, reszelőacél, kocsik-
rúgóacél, vágóacél, fenő-, brescian-, azralon- és durva-
acél, sziklavésők, gazdasági szerszámok, különféle acél-
szerszámok, üllők stb. acélfővedékek, vont, hengereit,
kazán-, forr- és fűrócsövek ónozva és galvanizálva,
öntött vascsövek. Vizgázhegesztési eljárással előállított
gőzvezetési, vízvezetési és csatornázási csövek és csat-
ornázási csövek szab. kötőkarimákkal vagy hengerelt
karmantyúkkal, mindennemű bányacsövek, elektromos
vasuti vezetékhez és világító testekhez való árbocok,
hajóárbcok, vitorlarudak (Raaen), árbcoszárak (Stengen),
árbcoszálkák (Spieren), póznák (Bäume), alagcsövek,
vizlékcsövek (Speigattöhre), üreges mozgó hajódarúk
(hohle Davits), tengeri uszorok (Meeresbojen) vízpíté-
sekhez, hidjármokhoz és partbiztosítási falakhoz alkal-
mas csövek, melyek vízerővel a földbe nyomtatván és
felülről cementtel kiöntetvén, olcsóbbak és tartósabbak
mint a kőfalazatok, olaj-, légszesz- és és légnymási
tárgyak 200 atmoszféra és azon felüli belső légnymásra,
torpedó-légpatronok, cellulose cukor- és szappanfőző-
üstök, egészen hegesztett üzemi kazánok és mozdony-
kezelő-köpenyek, malomdobok, retorták, központfutók,
vegyészeti és ezzel rokoniparok céljaira szolgáló ké-
szülékek stb.

Keith=Licht

(Patent)

Press=Gas=Licht.

Gasbezug (wie beim gewöhnlichen Gasglühlichte) vom
Gaswerke. Jede bestehende Leitung wird vorwandt. —
Lichteffekte von 3000 Hefner Kerzen abwärts bis zu
25 herunter in jeder gewünschten Stärke — Uner-
reich billiges Brennen bei genauer Angabe des Gas-
verbrauchs unter voller Garantie. — Einwandfreie
Ersparnis 50% und mehr gegenüber Gasglühlicht. —
Ueber 3000 Anlagen im Betrieb. — In verflorrenem
Jahre allein über 1000 Anlagen installiert. — Etste
Referenzen, Prospekte und Kostenanschläge frei

Deutsche KEITH-LICHT-Gesellschaft

Gebrüder Hirsch, Cöln a. Rh.

LOSSINSZKY IMRE

okleveles gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V. kerület, Lipót-körut 7. szám.

Telefonszám 64—72

Postatakarékp. cheque és clearing 15657. — Folyószámla: „Hermes“ Bank Budapest. — Lámpaműhely-telef. 2—16.

Táviratcim LOSSIM.

Nagyfényerejű „Unicum“ petróleum izzólámpák szabadalm.

egyedüli gyártása és elárúsítása. A jelenkor legszebb és legolcsóbb világítása. 1000 gyertyafény óránként 11,5 fillérbe kerül. Pótolja a villamos izzólámpát. Bármely petróleummal ég. Hordozható, bárhol felállítható és bárki által kezelhető. Bányák, gyárak, gyártelepek, rakhelyek, műhelyek, gazdasági udvarok, kethelyiségek, fürdő- és forrástelepek stb. számára.

Szabadalmazott „Zenit“ Invert gázégő.

Ideális gázvilágítás!

A „Zenit“-égő régen érzett hiányt pótol a gázvilágítás terén, amennyiben ezen égővel felényi gázfogyasztás mellett ugyanolyan intenzív fényt kapunk, mint a közönséges Auer-égővel. A „Zenit“-égő óránként 60 l. gázfogyasztás mellett 60 normál gyertyafényt ad, tehát a közönséges Auer-égőkkel szemben

50%-os gázmegetakarítást eredményez.

A „Zenit“ invert-égő kétféle nagyságban készül:

A-jegyű 60 normál gyertyafényre 60 l. óránkénti gázfogyasztás mellett — B-jegyű 90 normál gyertyafényre 100 l. óránkénti gázfogyasztás mellett

FA „Zenit“ invert-égő ára:

Asztali lámpa állvánnyal (lásd ábrát) A-jegyű 20.— kor., B-jegyű 22.— kor. — Fali- vagy csillár-lámpa A-jegyű 10.— kor., B-jegyű 12.— korona.

Manifattura Italiana Cinghie Massoni & Moroni
mailandi gyárának magyarországi vezérképviselőse.

Ajánlja a „Massoni-Moroni“-féle valódi teveszörből készült géphajtó szijjakat.

Főbb előnyei a következők: 1. érdes felületüknel fogva jobban simulnak a keréklaphoz és a legerősebb adhézióval bírnak, miáltal a lehető legnagyobb erőátvitelt biztosítják, minden erővesztés nélkül. — 2. Rendbentartásuk nem okoz munkát, miáltal idő- és pénz lesz megtakarítva. — 3. Csak egyetlen erős és könnyen alkalmazható összeköttetést igényelnek. — 4. A munkában a lehető legnagyobb precizitást fejtik ki, miután teljesen egyenes és hasonminőségű egyetlen darab-ból állanak. — 5. Az idő minden viszontagságának és főleg a nedvesség és a gőz behatásainak ellentállanak s ugy azokkal szemben, mint a por vegyi anyagok és savak stb. kigőzölgéseivel szemben absolute érzéketlenek. — 6. Miután kizárólag teveszörből készülnek, túlgulási hajlandóságuk a legminimálisabb. — Részletes felvilágosítással szolgál

Lossinszky Imre, okl. gépészmérnök, magyarorsz. vezérképviselő.

Folytonégő töltőkályhák

Különösen magyarországi szenekre!

Feyér Gyula, okleveles gépészmérnök, tanár szabadalmazott rendszere szerint.

Alkalmazásban vannak már: Budapest Városi Villamos Vasut, Technologiai Iparmuseum, M. kir. államvasutak főműhelye, M. kir. Honv. Miniszterium, Nagykárolyi szinkör, Katonai közp. ruhatár, Váci városház, Nagyvárad hadapródisk., Schlick-gyár, Danubius hajó- és gépgyár stb.

Nincs szükség drága külföldi szénre!

Fütsünk olcsó hazai szénre!

50%-os

költségmegtakarítás!!

Munkácsi-féle szab. takaréktűzhelyek egyedüli gyártása és elárúsítása.

Bármely tüzelőanyaggal fűthetők! 35—40% költségmegtakarítás!

Teljes egészükben magyar ipar!